

Nr 257.

Av herr **Sjödahl m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition med förslag till byggnadsstadga.*

Uti proposition nr 192 har Kungl. Maj:t föreslagit, att enligt byggnadsstadgans § 9 byggnadsnämnderna i rikets städer skola bestå av fem ledamöter eller eventuellt av tre, försåvitt så i byggnadsordningen bestämmes, varjämte för varje ledamot skall utses en ersättare.

Såväl det i december 1920 avgivna kommittébetänkandet som det inom justitiedepartementet utarbetade utkastet till ny byggnadsstadga, varöver vissa myndigheter och institutioner hörts, rymde dock möjlighet att i byggnadsordningen bestämma, att nämnderna skulle utgöras av sju ledamöter. Inga länsstyrelser och ytterst få (fyra) byggnadsnämnder ha opponerat sig häremot. En kommun torde dock bäst själv kunna avgöra, huruvida byggnadsnämndens arbete främjas genom tre, fem eller sju ledamöter. Har en kommun rätt att välja mellan tre och fem, torde en stadskommun, som så finner lämpligt, utan någon risk kunna medgivas rätt att bestämma antalet ledamöter till sju. Om byggnadsstadgan utgår ifrån ett normalt antal av fem ledamöter i nämnderna, är det med all sannolikhet blott inom de större städernas krets, som man understundom kommer att bestämma sig för ett antal av sju.

Men med ett antal av fem eller sju synes bestämmelsen i § 9 mom. 3, att för var ledamot skall utses en ersättare, högst olämplig. Systemet med en ersättare för var ledamot synes blott i undantagsfall böra anlitas. Den mångenstädes införda regeln, att även suppleanterna kallas till sammanträdena för att de, när de skola tjänstgöra i ordinarie ledamots ställe, ej skola vara främmande för ärendenas behandling, blir omöjlig att efterleva. Följden härav bliver också, att suppleanterna vid sitt inkallande äro alltför främmande för ärendena. Det vore mera praktiskt med ett större antal ledamöter och ett färre antal suppleanter än med ett lika antal ledamöter och suppleanter. Flerestädes skulle man sannolikt föredraga sju ledamöter med 3 à 4 suppleanter framför fem ledamöter och fem suppleanter. Kommunerna torde säkerligen utan någon risk kunna tillåtas att själva bestämma erforderligt antal suppleanter.

För städernas del torde liksom enligt förslaget för landsbygdens del icke erfordras, att antalet ledamöter införas i byggnadsordningen. Det synes dessutom vara förenat med svårigheter att före innevarande års slut hinna få bestämmelser därom införda i byggnadsordningarna.

Departementschefen har dessutom i § 9 i förslaget till byggnadsordning föreslagit, att magistraten skulle utse två ledamöter i en femmannanämnd, därav en borde vara såvitt möjligt lagfaren. Det är ändock att märka, att såväl bostadskommissionens yttrande av december 1919 som kommittébetänkandet av de-

cember 1920 blott har upptagit en ledamot, utsedd av magistraten. Uti det utkast till byggnadsstadga, varöver yttranden inforrats i slutet av år 1930, var det även lämnat åt magistraten att utse blott en ledamot. Visserligen ansågo bl. a. tio byggnadsnämnder och tre länsstyrelser, att magistraten borde tillerkännas rätt att utse två ledamöter, men det överväldigande antalet byggnadsnämnder och länsstyrelser hade intet att invända mot att de av kommunerna valda ökades på bekostnad av de av magistraten utsedda. Lika litet hade stadsförbundets styrelse någon invändning på den punkten. Det synes också egendomligt inkonsekvent, att beträffande landsbygdens femmannanämnder föreslagits, att blott en ledamot skall utses av länsstyrelsen. Styrelsen för svenska landskommunernas förbund har likväl opponerat redan mot det, att länsstyrelsen skulle utse *en* ledamot. Styrelsen säger om denna princip, nämligen att överlämna till Konungens befallningshavande att utse ledamöter eller ordförande i nämnder, som inte hade att i egentlig mening tillgodose statsändamål, följande: »Men att låta denna princip utvecklas till att omfatta nämnder, som hade rent kommunala uppgifter, innebure ett onödigt intrång på kommunernas självbestämmningsrätt.» Det kan med än mindre fog göras gällande, att magistraten borde tillsätta två femtedelar av medlemmarna i den sannolikt vanligaste typen av byggnadsnämnder. Det torde räcka med att magistraten utsåge den säkerligen önskvärde lagfarne ledamoten av nämnden och en helst även lagfaren suppleant för denne. När det gäller övriga medlemmar av nämnden, äger med all visshet kommunens representation minst samma möjligheter att träffa ett fullgott val som magistraten. För att få en allsidig och med hänsyn till olika intressen representativ sammansättning av nämnden är det också lämpligt att lägga valet hos *ett* organ, utom i vad det gäller den lagfarne ledamoten och dennes suppleant, där magistraten har stora möjligheter att inom eller utom sin egen krets träffa ett gott val. Skall länsstyrelsen utse blott en ledamot av landsbygdens femmannanämnd, bjuder konsekvensen, att magistraten även utser blott en ledamot av städernas nämnder.

Utav vårt förslag torde föranledas vissa ändringar i den föreslagna byggnadsstadgan för övrigt, såsom i § 11 mom. 2 andra stycket, § 82 tredje stycket, § 97 mom. 3 samt i övergångsstadgandena § 126 mom. 1.

På grund av vad ovan anförts, få vi hemställa,

att riksdagen med anledning av propositionen nr 192 med förslag till byggnadsstadga måtte föreslå följande lydelse av nedan nämnda paragrafer:

1) § 9:

Mom. 1. Byggnadsnämnden skall bestå av fem ledamöter; dock må stadsfullmäktige bestämma, att antalet skall vara sju eller tre.

Av ledamöterna utser magistraten en; övriga ledamöter utses av stadsfullmäktige.

Till ledamöter — — — spörsmål. Ledamot, som magistraten äger utse, bör såvitt möjligt vara lagfaren.

Mom. 2. = Kungl. Maj:ts proposition.

Mom. 3. Med iakttagande av vad i mom. 1 och 2 stadgas, skall magistraten utse en ersättare för den av magistraten utsedde ledamoten samt må stadsfullmäktige utse ersättare i övrigt till det antal, som finnes lämpligt.

2) § 11 mom. 2 andra stycket:

Består byggnadsnämndens av fem ledamöter, — — — ense. Består nämnden av sju ledamöter, må ärende ej av nämnden företagas till avgörande, där ej minst fyra ledamöter eller ersättare äro tillstädes samt tre av dessa tillika äro om beslutet ense. Består nämnden av tre ledamöter — — — ordföranden.

3) § 82 tredje stycket:

att ledamot och ersättare i byggnadsnämnden — — — skolande denne ledamot och hans ersättare, såvitt möjligt, vara lagfarna;

4) § 97 mom. 3:

Med iakttagande av vad i mom. 1 och 2 stadgas, skall Konungens befallningshavande utse en ersättare för den av Konungens befallningshavande utsedde ledamoten samt må kommunalfullmäktige utse ersättare i övrigt till det antal, som finnes lämpligt.

samt 5) § 126 mom. 1:

Denna stadga — — — 1 januari 1932.

Byggnadsnämnder skola enligt bestämmelserna i denna stadga utses så tidigt, att de kunna träda i utövning av sina åligganden den 1 januari 1932, vid vilken tid de nuvarande byggnadsnämnderna skola upphöra att tjänstgöra.

Byggnadsordning, avsedd att träda i kraft nämnda dag, må jämväl dessförinnan antagas och fastställas i enlighet med bestämmelserna i denna stadga.

Stockholm den 11 april 1931.

Ant. Hjalmarsson.

Edwin Berling.

Edg. Sjödaahl.

Torsten Ström.

